

Наставно-уметничко-научном већу Факултета
музичке уметности у Београду и Сенату
Универзитета уметности у Београду

**Извештај Комисије за оцену и одбрану
докторског уметничког пројекта**

Сање Четровић

под насловом

**“Различити интерпретациони аспекти прелида
као форме у клавирској литератури – од периода
барока до XX века”**

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта Сање Четровић (мр Нинослав Живковић, ред. проф. у пензији – кандидаткињин ментор, мр Бранко Пенчић, ред. проф. – председник Комисије, мр Лидија Станковић, ред. проф., др ум. Наташа Митровић, ванр. проф. и др Дориан Лељак, ред. проф. на Академији уметности у Новом Саду) пажљиво су одслушали извођачки и проучили писани сегмент кандидаткињиног докторског уметничког пројекта (под насловом: **“Различити интерпретациони аспекти прелида као форме у клавирској литератури – од периода барока до XX века”**) те, на основу заједничког, детаљног и свеобухватног увида у његов садржај, подносе Наставно-уметничко-научном већу Факултета музичке уметности у

Београду и Сенату Универзитета уметности у Београду следећи

ИЗВЕШТАЈ

Уводно образложење

Сања Четровић, пријавила је тему докторског уметничког пројекта 9. фебруара 2018. године под називом: “РАЗЛИЧИТИ ИНТЕРПРЕТАЦИОНИ АСПЕКТИ ПРЕЛИДА КАО ФОРМЕ У КЛАВИРСКОЈ ЛИТЕРАТУРИ – ОД ПЕРИОДА БАРОКА ДО XX ВЕКА“

На основу предлога Катедре за клавир Веће Факултета на седници од 6. јуна 2018. године донело је одлуку о именовану Комисије за оцену предлога докторског уметничког пројекта, у саставу:

мр НИНОСЛАВ ЖИВКОВИЋ, редовни професор,

мр БРАНКО ПЕНЧИЋ, редовни професор,

мр ДОРИАН ЛЕЉАК, редовни професор Академије уметности у Новом Саду.

Веће Факултета на седници одржаној 4. јула 2018. године утврдило је предлог одлуке о усвајању Извештаја Комисије за оцену предлога докторског уметничког пројекта одобравању теме докторског уметничког пројекта САЊЕ ЧЕТРОВИЋ под називом: „РАЗЛИЧИТИ ИНТЕРПРЕТАЦИОНИ АСПЕКТИ ПРЕЛИДА КАО ФОРМЕ У КЛАВИРСКОЈ ЛИТЕРАТУРИ - ОД ПЕРИОДА БАРОКА ДО XX ВЕКА“.

Сенат Универзитета уметности у Београду на седници од 27. септембра 2018. године донео је одлуку о одобравању рада на изради докторског уметничког пројекта и именовану мр **Нинослава Живковића**, редовни професор за ментора.

На основу обавештења ментора и предлога Катедре за клавир, Веће Факултета на седници одржаној 7. септембра 2020. године донело је одлуку о именовану Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта, у саставу:

мр Нинослав Живковић, редовни професор, ментор,
мр Бранко Пенчић, редовни професор, председник Комисије,

мр Лидија Станковић, редовни професор
др ум. Наташа Митровић, ванредни професор,
др ум. Дориан Лељак, редовни професор Академије уметности у Новом Саду.

Кандидаткињина биографија

Сања Четровић је рођена у Крагујевцу, 1991. године.

Са шест година уписује се у музичку школу „др Милоје Милојевић“ у Крагујевцу, на одсек за клавир, у класу проф. Снежане Рачић, код које успешно завршава основно, а потом и средње музичко школовање.

Године 2008. уписује се на Факултет музичке уметности у Београду где са највишим оценама завршава основне и мастер студије, у класи проф. Нинослава Живковића.

Добитница је награде из фонда „Слободанка Милошевић-Савић“ као студент са најбољим постигнутим

успехом из главног предмета. За време студија примала је стипендију из фонда „Доситеј“.

Тренутно је студент треће године докторских академских студија у класи проф. Нинослава Живковића.

Освајала је бројне награде на републичким и међународним такмичењима. Неке од најзначајнијих су: прва награда на међународном такмичењу „Бијенале“, у Крагујевцу, 2005. године, друга награда на такмичењу „Београдски подијум младих талената“, у Београду, 2007. године, прва награда на међународном такмичењу „Даворин Јенко“, у Београду, 2008. године, прва награда на републичком такмичењу, у Београду, 2008. године, друга награда на међународном такмичењу „Даворин Јенко“, у Београду, 2009. године, трећа награда на међународном такмичењу „др Војислав Вучковић“, у Београду, 2011. године.

Одржала је велики број концерата као солиста и члан камерних ансамбала и наступила у значајним салама у Београду и другим градовима Србије (галерија САНУ, галерија и велика дворана Коларчеве задужбине, студио ЈДП, велика сцена народног позоришта, ДКЦ, сала „Гварнеријус“, свечана сала прве крагујевачке гимназије, мозаик сала града Крушевца и др.)

Похађала је курсеве клавира истакнутих пијаниста међу којима су: Александар Маџар, Александра Романић, Нина Макарова и Јуриј Кот, те Соња Лончар, Андрија Павловић, Сања и Лидија Бизјак - у области клавирског дуа.

Запослена је у музичкој школи „др Милоје Милојевић“ у Крагујевцу од 2013. године, као професор клавира, читања с листа и корепетиције, и као сарадник-корепетитор на гудачком одсеку – виолина.

Анализа докторског уметничког пројекта

Извођачки сегмент (реситал)

Сања Четровић је за извођачки сегмент свог докторског уметничког пројекта одабрала, с тачке гледишта уобичајених концертних програма, прилично неконвенционалан програм, занимљив и пијанистички захтеван, састављен од три Прелудијума и фуге Јохана Себастијана Баха, из прве свеске Добро темперованог клавир (бр. 9 у Е-дуру, бр. 15 у Ге-дуру и бр. 18 у гис-молу) и укупно 28 прелида десеторице веома значајних композитора (Лудвига Ван Бетовена – оп. 39 бр. 1 у це-дуру, Фредерика Шопена – оп. 45 у цис-молу, Александра Скрјабина – из 6 Прелида оп. 13, бр. 2 у а-молу, бр. 4. у е-молу и бр. 6 у ха-молу, Карола Шимановског – из 9 Прелида оп. 1, бр. 1 у ха-молу, бр. 2 у де-молу, бр. 5 у де-молу и бр. 8 у ес-молу, Сергеја Прокофијева – из 10 комада оп. 12, бр. 7 у це-дуру, Дмитрија Шостаковича – из 24 Прелида оп. 34, бр. 1 у Це-дуру, бр. 2 у а-молу, бр. 9 у Е-дуру и бр. 10 у цис-молу, Дмитрија Кабалевског – из 24 Прелида оп. 38, бр. 2 у а-молу, бр. 4 у е-молу, бр. 8 у фис-молу и бр. 17 у Ас-дуру, Клода Дебисија – Брежуљци Анакаприја, Шта је видео западни ветар и Ватромет, Алберта Хинастере – из 12 америчких Прелида оп. 12, бр. 1 Акценти, бр. 4 Видала, бр. 6 Почаст Роберту Гарсији Морилју и бр. 8 Почаст Хуану Хозеу Кастру и Џорџа Гершвина – Три Прелида за клавир).

Сања Четровић је пијанисткиња чија уметничка креација почива на темељно спроведеном и широко разуђеном аналитичко-синтетичком припремном процесу. Драгоцену последицу овог процеса је велика дубина поимања слојевитости композиторове поруке, праћена одговарајуће успешном извођачком реализацијом којом, на безбедном фону изузетно складне спреге спољашњег и унутрашњег слуха, упадљиво руководи њен првокласни контролни слух, додајући, својим квалитетом, извођачком чину импресивну компоненту непогрешивости.

Понирањем у најсложеније стилске и естетске односе унутар фактуре извођеног дела, она долази до логичних и убедљивих увида које на подијуму саопштава богатом тонском палетом и инструменталном техником која јој, у високој мери, у комбинацији са већ поменутиим слухом, омогућује готово потпуну реализациону контролу одабраних интерпретационих решења.

Њено свирање се, изнад свега, упадљиво одликује идејном артикулисаномшћу и јасноћом излагања музичких мисли, а однедавно (према заједничком запажању свих чланова Комисије који су га, раније већ, добро упознали на бројним колоквијумима и испитима током њених основних и мастер студија) још и знатно повишеном дозом емоционалног ангажмана који га слушаоцу чини додатно убедљивим.

Из реситала оствареног на професионалном нивоу који импонује, издвојили бисмо следеће изразито успешне тачке: Бахови Прелудијуми и фуге реализовани су полифоно прегледно и карактерно убедљиво, Бетовенов прелид је носио упадљив печат рационалне енергичности, Скрјабин је био скоро нематеријалан, лепршав и етеричан, Прокофијев блиставо виртуозан, Шостакович је имао потребну дозу ироније, Кабалевски

наглашену рустичност, Дебиси тонско богатство и сву неопходну транспарентност, Хинастера рудиментарност и сировост, а Гершвин је био изведен у веома убедљивом џез-маниру.

Чланови Комисије су, с великим задовољством, одслушали програмски обиман реситал Сање Четровић, оставши потом импресионирани њеним, на подијуму приказаним, сјајним извођачким квалитетима који су, у овој фази њеног уметничког сазревања, у неизбежно уочљивој експанзији.

Писани сегмент (писани рад)

Рад који је Сања Четровић сачинила у оквиру писаног сегмента свог докторског уметничког пројекта састоји се из Увода, четири обимна поглавља са бројним потпоглављима (у којима пише о одабраним Баховим Прелудијумима и фугама и прелидима једанаестице композитора, припадника стилских епоха класицизма, романтизма и XX века), Закључка и списка коришћене литературе (који садржи 41 јединицу).

У првом поглављу (Увод) она пише о предмету и циљу свог докторског уметничког пројекта, о својој мотивацији за бављење музичким жанром прелида и образлаже избор програма извођачког сегмента свог докторског уметничког пројекта.

У другом поглављу (Прелудијуми и фуге из прве свеске “Добро темперованог клавира” Јохана Себастијана Баха) коментарише ову врсту музичког диптиха у широком историјском контексту и анализира интерпретационо-извођачку проблематику три одабрана примера.

У трећем поглављу (Л. В. Бетовен и прелиди класицизма) структурално и естетски анализира и тумачи специфичност и значај одабраног Бетовеновог прелида, с посебним освртом на његову јединствену хармонску структуру и модулациони план који је сачињава.

У четвртом поглављу (Прелиди романтизма) бави се одабраним прелидима Ф. Шопена, А. Скрјабина и К. Шимановског и Рахмањиновљевим доприносом жанру прелида (дела овог композитора није укључила у програм свог реситала, претпостављамо с разлога објективне могућности његовог предугог укупног трајања).

У петом поглављу (Прелиди XX века) у сваком погледу темељно и аналитички систематично третира прелиде К. Дебисија, тројице значајних Руских композитора из совјетске ере – С. Прокофијева, Д. Шостаковича и Д. Кабалевског и двојице најпопуларнијих композитора северне и јужне Америке – Џ. Гершвина и А. Хинастере.

Ваља нагласити да су кандидаткињине анализе сваког појединог прелида исцрпне и убедљиве, да не занемарују ниједно композиционо-извођачко музичко изражајно средство (полифону и хармонску структуру, форму, фактуру, метрички оквир, темпо, ритам, динамику, агогику, артикулацију, акцентуацију, фразирање, педализацију, карактеризацију...), да су, према потреби, адекватно илустроване нотним примерима, те да сугеришу логична и објективно добра реализациона и интерпретациона решења.

Списак коришћене литературе садржи 41 јединицу.

Читање рада Сање Четровић, већ од самог почетка, изазива код читаоца одобравање. Узроци томе су бројни: њен језик и ситил не напуштају област коректности и једноставности; релативна сажетост излагања и концепт

рада намећу се редом и прегледношћу; познавање тематике о којој пише импресионира дубином; теоретско знање исказано у хармонским и структуралним анализама одабраних примера не напушта област солидности; способност продирања у суштину проблематике је упадљива; широк посматрачки угао осваја; темељно аргументовани закључци убеђују; оптимална мера саставних елемената импонује;

Са било које тачке гледишта посматран и процењиван, њен рад се може оквалфиковати искључиво као успешно остварење. Према нашем мишљењу, заинтересованом читаоцу нуди комплексну информацију о датој тематици.

Оцена остварених резултата

Сања Четровић се квалитетом рада на свом докторском уметничком пројекту сврстала у групу поузданих кандидата за добијање звања доктора уметности.

У извођачком сегменту свог пројекта, кроз снажно мотивисан и инспирисан извођачки чин, креативно је приказала обимно професионално знање и искуство.

У писаном сегменту свог пројекта исказала се, пре свега као вредна истраживачица коју релативно конвенционална истраживачка позиција нимало не омета у одржавању посматрачког угла непрестано широко отвореним.

Критички осврт референата

Најстроже посматрано, готово са саме ивице цепидлачења, можемо да приметимо да је кандидаткињи, у извођењу прелида Ф. Шопена и К. Шимановског, остало неискоришћеног простора на пољу агогичке слободе. Верујемо да би, нешто интензивнијом употребом овог изражајног средства, ове композиције и даље остале у основи стилски адекватно третиране.

У писаном сегменту докторског уметничког пројекта Сање Четровић заинтересован читалац ће осетити потребу за нешто већим бројем аналитичких увида и критичких коментара – ни најмање с разлога њиховог објективно недовољног броја, већ искључиво с разлога убедљивости већ посотјећих.

Закључак са образложењем доприноса кандидаткињиног докторског уметничког пројекта уметности

Докторски уметнички пројект Сање Четровић сматрамо у целости успешним, нашој музичкој заједници корисним подухватом.

Његов извођачки сегмент, целовечерњи реситал са делима једанаесторице композитора на програму, остварен је као изразито комуникативан уметнички чин високог нивоа убедљивости, а његов писани сегмент ће, несумњиво, онима који се у нас буду бавили сродном тематиком, користити као незаобилазно, вредно сведочанство о комплексности припрема за реализацију уметничке подијумске презентације.

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта Сање Четровић, на основу свих његових поменутих квалитета, неподељеног мишљења да је кандидаткиња испунила све потребне услове предлажу Наставно-уметничко-научном већу Факултета музичке уметности у Београду да прихвати докторски уметнички пројекат и одобри његову одбрану.

Потписи чланова Комисије

**мр Нинослав Живковић, ред. проф. у пензији –
кандидаткињин ментор**

**мр Бранко Пенчић, ред. проф. – председник
комисије**

мр Лидија Станковић, ред. проф.

др ум. Наташа Митровић, ванр. проф.

**др ум. Дориан Лељак, ред. проф. на Академији
уметности у Новом
Саду**

